

# **НАРЕДБА № Н-5 от 2015 г. за условията, реда и нормите за осигуряване на безплатна храна и ободряващи напитки в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия в мирно време**

## **(Загл. изм. - ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.)**

Издадена от министъра на отбраната, обн., ДВ, бр. 30 от 24.04.2015 г., изм. и доп., бр. 3 от 12.01.2016 г., в сила от 12.01.2016 г., бр. 85 от 16.10.2018 г., в сила от 16.10.2018 г., бр. 55 от 12.07.2019 г., в сила от 12.07.2019 г., доп., бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г., изм. и доп., бр. 83 от 5.10.2021 г., в сила от 5.10.2021 г., бр. 105 от 13.12.2024 г., в сила от 13.12.2024 г.

## **Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г., доп., бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) С тази наредба се определят условията, редът и нормите за осигуряване в мирно време на безплатна храна, добавки към нея и ободряващи напитки на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, на курсантите от висшите военни училища, на българските граждани по чл. 57 и на резервистите по чл. 59 от Закона за резерва на въоръжените сили на Република България.

(2) Наредбата се прилага и за българските военнослужещи, които изпълняват военна служба на територията на страната в състава на многонационални формирования или на длъжности в международни организации или в други международни инициативи.

Чл. 2. (1) Осигуряването на безплатна храна, добавки към нея и ободряващи напитки се извършва чрез войсково хранене или хранене от външен изпълнител.

(2) Войсковото хранене се осъществява чрез доставка на хранителни продукти и приготвяне на топла храна от кухненския персонал на военното формирование/структурата.

(3) Храненето от външен изпълнител се осъществява при съобразяване с действащото законодателство.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г., изм., бр. 55 от 2019 г., в сила от 12.07.2019 г., бр. 83 от 2021 г., в сила от 1.09.2021 г.) Командирите на Съвместното командване на силите, видовете въоръжени сили, Съвместното командване на специалните операции, Командването за логистична поддръжка, Командването за комуникационно-информационна поддръжка и киберотбрана и ръководителите на структури на пряко подчинение на министъра на отбраната определят начина на осигуряване на безплатна храна, добавки към нея и ободряващи напитки за подчинените им военни формирования/структури.

Чл. 3. (1) (Доп. – ДВ, бр. 55 от 2019 г., в сила от 12.07.2019 г.) Когато във военното формирование/структура по обективни причини не е организирано войсково хранене или хранене от външен изпълнител, на правоимащите по тази наредба лица се изплаща стойността на полагащите се безплатна храна, добавки към нея и/или ободряващи напитки на основание заповед на командира/ръководителя, при спазване на действащото законодателство.

(2) На правоимащите по тази наредба лица при командироване в друго населено място, където няма военно формиране/структура с организирано войсково хранене или хранене от външен изпълнител, се изплащат дневни пари по реда и условията на Наредбата за командировките в страната (ДВ, бр. 11 от 1987 г.), в случай че техният размер е по-голям от стойността по ал. 1.

(3) В случаите по ал. 2, когато дневни пари по Наредбата за командировките в страната не се полагат, на правоимащите лица се изплаща стойността по ал. 1.

(4) (Нова – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) Алинея 1 не се прилага за курсантите от висшите военни училища.

Чл. 3а. (Нов – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г., отм., бр. 55 от 2019 г., в сила от 12.07.2019 г.).

Чл. 4. (1) Безплатна храна се осигурява при изпълнение на посочените в глава трета от наредбата дейности.

(2) Когато дейностите, при които се осигурява безплатна храна, са с продължителност, превишаваща 12 часа в денонощие, на правоимащите се осигуряват закуска, обяд и вечеря.

(3) Когато дейностите по ал. 1 са с продължителност над 8 до 12 часа в денонощие, на правоимащите се осигуряват закуска и/или обяд; обяд и/или вечеря; вечеря и/или закуска в зависимост от разпределението на времето във военното формиране/структурата.

(4) Когато дейностите по ал. 1 са с продължителност над 4 до 8 часа в денонощие, на правоимащите се осигурява едно от трите хранения: закуска, обяд или вечеря, в зависимост от разпределението на времето във военното формиране/структурата.

Чл. 5. (1) Добавка към безплатната храна се осигурява в случаите, предвидени в глава трета, когато дейностите са с продължителност, превишаваща 8 часа в денонощие.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) Добавка ободряващи напитки по приложение № 12 се осигурява при изпълнение на дейностите по глава трета за времето от 22,00 ч. до 06,00 ч. За останалата част от денонощието добавката се осигурява в случаите, предвидени в глава трета, при условията на ал. 1.

(3) Добавка минерална/трапезна вода по приложение № 13 се осигурява съгласно посоченото в приложението.

(4) (Нова – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) Добавка при водолазни спускания по приложение № 11 се осигурява в случаите, предвидени в глава трета, когато дейностите са с продължителност над 4 часа в денонощие.

(5) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) Правоимащите по тази наредба могат да получават няколко добавки едновременно.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) В случаите, предвидени в глава трета, добавка може да се осигурява и без да се осигурява безплатна храна.

Чл. 6. (1) Количествата на основните хранителни продукти, посочени в приложения № 1 – 16, се отнасят за безплатната храна, добавките към нея и ободряващите напитки за едно лице в едно денонощие и са в препоръчителен състав.

(2) Безплатната храна по приложения № 1, 2, 3 и 4 се отнася за един храноден (закуска, обяд и вечеря) и се разпределя, както следва: за закуска – 25 %, за обяд – 45 %, за вечеря – 30 %.

(3) Количествата основни хранителни продукти, посочени в приложения № 1 – 4, са определени в препоръчителен състав за нуждите на изготвянето на седмично меню. При изготвяне на седмичното меню в рамките на стойността на съответното приложение могат да се планират и други хранителни продукти, минерална вода, плодови сокове и други безалкохолни напитки.

Чл. 6а. (Нов – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) При създаване на запаси от хранителни продукти по приложение № 5, приложение № 16 и приложение № 20 не се прилагат изискванията на Наредба № Н-1/23.07.2024 г. за екологичните изисквания към

определени продукти, предмет на обществени поръчки, издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на финансите и министъра на икономиката и индустрията.

Чл. 7. (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) Когато правоимащите по тази наредба лица имат право на безплатна храна на няколко основания, тя се осигурява по по-благоприятното за тях.

## **Глава втора**

# **ОРГАНИЗАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ОСИГУРЯВАНЕТО НА БЕЗПЛАТНА ХРАНА, ДОБАВКИ КЪМ НЕЯ И ОБОДРЯВАЩИ НАПИТКИ**

Чл. 8. (1) Командирите/ръководителите на военни формирования/структури, в които се осигурява безплатна храна, утвърждават седмично меню.

(2) Седмичното меню се изготвя въз основа на препоръчителния състав на основните хранителни продукти по приложения № 1, 2, 3, 4 и 15. Стойността на хранителните продукти, включени в седмичното меню, не може да надвишава паричните стойности, определени в заповедта по чл. 13.

(3) При изготвяне на седмичното меню се осигурява задължително спазване на енергийните и веществените нормативи за балансирано хранене по приложение № 18, съотнесени към нормите за основен химически състав и енергийна стойност на 100 гр бруто тегло хранителни продукти, изчислени съгласно приложение № 19.

Чл. 9. Зачисляването/отчисляването на/от безплатна храна, добавки към нея и/или ободряващи напитки се извършва със заповед на командира/ръководителя по местослуженето/местоработата на правоимащите лица.

Чл. 10. (1) (Изм. – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.)

Зачисляването/отчисляването на/от безплатна храна, добавки към нея и/или ободряващи напитки в друго военно формирование/структура, където има организирано войсково хранене или хранене от външен изпълнител, се извършва с атестат форма ПД 242 по реда и условията на "Вътрешни правила за документиране на стопанските операции в Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната", обявени с МЗ № ОХ-741 от 16.09.2020 г.

(2) Зачисляване по ал. 1 може да се извършва и с писмо, придружено с поименен списък, който да съдържа: срока на зачисляване и приложенията, по които се осигуряват безплатната храна, добавките към нея и/или ободряващите напитки.

Чл. 11. (1) (Доп. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) Безплатната храна се осигурява по условията на чл. 4 от Наредбата, както следва:

1. по приложение № 1 – за военнослужещите и цивилните служители, които не са посочени в т. 2, 3 и 4;

2. (доп. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) по приложение № 2 – за военнослужещите и цивилните служители от плавателния състав на кораби; от авиационно-инженерно-техническия състав; парашутистите; гвардейците и дежурните от Националната гвардейска част; курсантите и дежурните от висшите военни училища и обучаемите за придобиване на квалификация "Офицер от резерва";

3. по приложение № 3 – за военнослужещите и цивилните служители – водолази;

4. по приложение № 4 – за военнослужещите и цивилните служители – летателен състав.

(2) Безплатната храна се осигурява по приложенията, посочени в ал. 1, доколкото в глава трета не е предвидено друго.

(3) Във военните формирования/структурите, в които е организирано безплатно хранене, в дните, в които е обективно невъзможно осигуряване на топла храна по приложения № 1, 2, 3 или 4, се осигурява суха храна по приложение № 5.

Чл. 12. Посуда за еднократна употреба, посочена в приложение № 17, се осигурява на правоимащите при предоставяне на храна извън стационарните хранителни обекти, извън пунктовете за постоянно базиране на корабите и по преценка на командирите/ръководителите в зависимост от конкретните условия с оглед спазване на хигиенните изисквания.

Чл. 13. (1) (Предишен текст на чл. 13 – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) Ежегодно до 30 ноември министърът на отбраната обявява със заповед максималния размер на паричните стойности на приложения № 1 – 17 за следващата календарна година. (2) (Нова – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) При извършване на дейности с кораби извън територията на Република България (плаване или щормова готовност) максималният размер на паричните стойности на приложения № 1 – 17, определени със заповедта по ал. 1, не се прилага при закупуването на хранителни продукти, които с оглед целия период на плаване или на щормова готовност на кораба не е било възможно да бъдат осигурени на територията на Република България. Закупуването на хранителни продукти в тези случаи се извършва при съобразяване с действащото законодателство.

Чл. 14. Контролът на доставените хранителни продукти, тяхното съхранение, приготвянето, предоставянето и качеството на безплатната храна, добавките към нея и ободряващите напитки се извършват в съответствие със Закона за храните, Закона за ветеринарномедицинската дейност и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането им, Устава за войсковата служба на Въоръжените сили на Република България и сключените договори по Закона за обществените поръчки.

Чл. 15. Проби от готовата храна в размер една порция от всеки вид ястие се заделят и съхраняват съгласно Устава за войсковата служба на Въоръжените сили на Република България преди раздаването на храната.

## **Глава трета**

# **ДЕЙНОСТИ, ПРИ КОИТО СЕ ОСИГУРЯВА БЕЗПЛАТНА ХРАНА, ДОБАВКИ КЪМ НЕЯ И ОБОДРЯВАЩИ НАПИТКИ**

Чл. 16. (1) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) Безплатна храна се осигурява при носене на дежурство. (2) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) При носене на дежурство за времето от 22.00 до 06.00 ч. се осигурява и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7. (3) (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) При носене на дежурство в райони без водоснабдяване, с нарушено водоснабдяване или захранвани от водоизточници, несъответстващи на изискванията на Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, удостоверено от оторизиран орган, се осигурява и добавка минерална/трапезна вода по т. 10 от приложение № 13.

Чл. 17. (1) На участващите в занятия, учения, тренировки и лагери се осигурява безплатна храна по приложение № 2, като на правоимащите по чл. 11, ал. 1, т. 3 и 4 се осигурява безплатна храна по приложение № 3, съответно по приложение № 4. (2) На лицата по ал. 1 се осигуряват и добавка по приложение № 8, както и добавка минерална/трапезна вода по т. 1 от приложение № 13.

(3) При участие в занятия, учения, тренировки и лагери за времето от 22.00 до 06.00 ч. се осигурява и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7.

Чл. 18. (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) При участие в извличане и транспортиране на техника след приключване на занятия, учения, тренировки, лагери и дейности по чл. 37 се осигуряват безплатна храна по приложение № 5, добавка по приложение № 8 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "б" от приложение № 13.

Чл. 19. (1) На лицата, определени да участват в операции, мисии, занятия, учения, тренировки и лагери извън територията на страната, за времето на провеждане на непосредствената им подготовка се осигурява безплатна храна по приложение № 2, като на правоимащите по чл. 11, ал. 1, т. 3 и 4 се осигурява безплатна храна по приложение № 3, съответно по приложение № 4.

(2) На лицата по ал. 1 се осигуряват и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7, както и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "в" от приложение № 13.

(3) (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г., доп., бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) На лицата от състава на декларираните военни формирования за участие в операции/мисии на НАТО и/или Европейския съюз, при активиране, се осигурява безплатна храна по приложение № 20 и добавка минерална/трапезна вода по т. 11 от приложение № 13 с изключение на екипажите на корабите.

Чл. 19а. (Нов – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) (1) На лицата, участващи в операции и/или задачи на територията на страната, разпоредени със заповед на министъра на отбраната, се осигурява безплатна храна по приложение № 2, като на правоимащите по чл. 11, ал. 1, т. 3 и 4 се осигурява безплатна храна по приложение № 3, съответно по приложение № 4.

(2) На лицата по ал. 1 се осигурява и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7, добавка минерална/трапезна вода по т. 12 от приложение № 13 и посуда за еднократна употреба по приложение № 17 (при необходимост).

Чл. 20. На лицата по чл. 19, ал. 1 за периода на подготовка за товарене и транспортиране извън територията на страната до района на операцията, мисията, занятието, учението, тренировката и лагера се осигурява безплатна храна по приложение № 5 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "г" от приложение № 13.

Чл. 21. На лицата, завърнали се от участие в операции, мисии, занятия, учения, тренировки и лагери извън територията на страната, за времето на провеждане на медицински прегледи се осигуряват безплатна храна по приложение № 5 или приложение № 2, както и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "д" от приложение 13.

Чл. 22. (Изм. – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) В дните на полети – на летателния състав, участващ в летателната смяна за деня, както и в дните на участие в лагер-школа в Центъра за специална подготовка – Боровец, се осигурява безплатна храна по приложение № 4 и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7.

Чл. 23. (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) На парашутистите в дните на участие в лагер-школа в Центъра за специализирана подготовка – Боровец, се осигурява безплатна храна и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7.

Чл. 24. (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г., бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) В дните на парашутни скокове – на парашутистите, участващи в изпълнението на парашутни скокове за деня, се осигурява безплатна храна по приложение № 2, добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7, ободряващи напитки по приложение № 12 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "к" от приложение № 13.

Чл. 25. На водолазите в дните на участие в лагер-школа в Центъра за специализирана подготовка – Боровец, се осигуряват безплатна храна и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7.

Чл. 25а. (Нов – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) На лицата, осигуряващи медицинската, психологическата или физическата подготовка, на участващите в лагер-школа в Центъра за специализирана подготовка – Боровец, се осигурява безплатна храна по приложение № 1.

Чл. 26. (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г., бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) В дните на водолазни спускания – на водолазите, участващи в изпълнението на водолазни спускания за деня, се осигурява безплатна храна по приложение № 3, добавка при водолазни спускания по приложение № 11, ободряващи напитки по приложение № 12 и добавка минерална/трапезна вода по т. 3 от приложение № 13.

Чл. 26а. (Нов – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) На участващите в осигуряването на водолазните спускания се осигурява безплатна храна по приложение № 2 и добавка минерална/трапезна вода по т. 3 от приложение № 13.

Чл. 27. (1) На участващите в осигуряването на полети се осигурява безплатна храна по приложение № 2 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "й" от приложение № 13.

(2) При осигуряване на полети за времето от 22.00 до 06.00 ч. се осигурява и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7.

Чл. 28. На борда на технически изправните летателни средства се осигурява добавка аварийен запас по приложение № 16 за всеки един от екипажа на летателното средство, която се комплектува, заделя, използва и опреснява в срокове и по ред, указани от командирите на военни формирования.

Чл. 29. (Изм. – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) (1) В дните на плаване или на щормова готовност – на екипажите на участващите в плаването (щормовата готовност) кораби се осигурява безплатна храна по приложение № 2 или приложение № 5, добавка по приложение № 10 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "а" от приложение № 13.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) При плаване или щормова готовност за времето от 22.00 до 06.00 ч. на лицата по ал. 1 се осигурява добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7 и ободряващи напитки по приложение № 12.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) На борда на корабите се осигурява запас по приложение № 5 и добавка минерална/трапезна вода по т. 13 от приложение № 13 за всеки един от екипажа на плавателното средство. Запасът се определя, заделя, използва и опреснява в срокове и по ред, указан от командирите на военни формирования.

Чл. 30. На членовете от екипажа на кораба, участващи в ремонта му, извън пункта за постоянно базиране се осигурява безплатна храна по приложение № 1 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "а" от приложение № 13.

Чл. 31. На изпълняващите задачи по транспортиране на въоръжение, техника и други материални средства, както и по придружаване и охраняване на ешелони се осигуряват безплатна храна по приложение № 5 или по приложение № 2, както и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "е" от приложение № 13.

Чл. 32. На лицата, определени със заповед да участват в дейности по осигуряването и провеждането на официални мероприятия, във връзка с честването на 3 март – Ден на Освобождението на Република България от османско иго – национален празник на Република България; 6 май – Гергьовден, Ден на храбростта и празника на Българската

армия; празника на вида въоръжена сила или структура на пряко подчинение на министъра на отбраната; полагане на военна клетва; производство в първо офицерско/сержантско звание и провеждане на випускния акт на военнослужещите, завършващи Военна академия "Г. С. Раковски", се осигуряват безплатна храна за обяд или вечеря по приложение № 2 и добавка по приложение № 14.

Чл. 33. (1) На участващите в тренировки и провеждане на представителни строеви мероприятия (парад, заря, поднасяне на венци и други почести) се осигуряват безплатна храна по приложение № 2 и добавка минерална/трапезна вода по т. 4 от приложение № 13. (2) Когато мероприятията по ал. 1 са с продължителност, превишаваща 12 часа, се осигурява и добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7.

Чл. 34. На военнослужещите и цивилните служители от Националната гвардейска част, участващи в протоколно-представителни мероприятия и в занятия от седмичното разписание, провеждани извън района на военното формирование, се осигуряват безплатна храна, добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "ж" от приложение № 13.

Чл. 35. На военнослужещите от Националната гвардейска част, носещи 12-часови почетни караули пред президентството, се осигуряват безплатна храна, добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7 и добавка минерална/трапезна вода по т. 5 от приложение № 13.

Чл. 36. На участващите в шампионати, спортни състезания и спартакиади се осигуряват безплатна храна по приложение № 2 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "з" по приложение № 13.

Чл. 37. На участващите в дейности по осигуряване на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при бедствия се осигуряват безплатна храна по приложение № 5, добавка по приложение № 8 и добавка минерална/трапезна вода по т. 6 от приложение № 13.

Чл. 37а. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) На изпълняващите задачи по подпомагане осъществяването на охраната на държавната граница се осигуряват безплатна храна по приложение № 5 или приложение № 2, добавка ободряващи напитки по приложение № 12 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "н" от приложение № 13.

Чл. 37б. (Нов – ДВ, бр. 40 от 2020 г., в сила от 5.05.2020 г.) (1) (Предишен текст на чл. 37б – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) На военнослужещите и цивилните служители, поставени под карантина, се осигуряват безплатна храна по приложение № 1 или приложение № 5, както и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "п" от приложение № 13.

(2) (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) Алинея 1 не се прилага за военнослужещи и цивилни служители, поставени под карантина в домашни условия и/или в лечебно заведение.

Чл. 38. На лицата по чл. 37, изпълняващи задачи в райони със засегнати водоизточници на питейна вода, се осигурява минерална/трапезна вода в бутилки за индивидуална употреба съгласно т. 7 от приложение № 13.

Чл. 39. На военнослужещите и цивилните служители от Геодезическата обсерватория на Военногеографската служба в дните, в които изпълняват служебните си задължения на GPS обсерватория, се изплаща стойността на безплатната храна по приложение № 2 и на добавката по приложение № 6.

Чл. 40. На лицата, които изпълняват служебните си задължения в подземни обекти, се осигурява безплатна храна по приложение № 1 и добавка по приложение № 9.

Чл. 41. На служителите от служба "Военна полиция", които изпълняват функции по чл. 2 от Закона за военната полиция, във връзка с посочените в тази глава дейности се осигурява безплатна храна по приложение № 2 и добавка минерална/трапезна вода по т. 8 от приложение № 13.

Чл. 42. (1) На курсантите от висшите военни училища се осигурява ежедневно безплатна храна за срока на тяхното обучение.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) На курсантите от ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" в дните на провеждане на водолазна подготовка се осигуряват безплатна храна по приложение № 3, добавка при водолазни спускания по приложение № 11, добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "л" от приложение № 13, както и ободряващи напитки по приложение № 12.

(3) На курсантите-пилоти в дните на изпълнение на полети се осигурява безплатна храна по приложение № 4, добавка за утежнен енергоразход по приложение № 7 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "м" от приложение № 13.

Чл. 42а. (Нов – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г., изм., бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) На резервистите по чл. 59 от Закона за резерва на въоръжените сили на Република България (ЗРВСРБ) се осигурява безплатна храна по приложение № 1 за етапа на начална военна подготовка по чл. 59а, т. 1 от ЗРВСРБ.

Чл. 42б. (Нов – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) На българските граждани по чл. 57 от Закона за резерва на въоръжените сили на Република България се осигурява безплатна храна по приложение № 2 за периода на присъственото им обучение.

Чл. 43. На личния състав, участващ в приготвянето на храна (готвачи и кухненски персонал по време на смяна), се осигурява добавка минерална/трапезна вода по т. 9 от приложение № 13.

Чл. 43а. (Нов – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) На цивилните служители при полагане на нощен труд се осигурява безплатна храна по приложение № 1 за вечеря или закуска, както и ободряващи напитки по приложение № 12.

Чл. 44. (1) Безплатна храна за обяд по приложение № 1 и добавка по приложение № 6 се осигурява на лицата, които през не по-малко от половината от законоустановеното за тях служебно/работно време изпълняват задълженията си:

1. в условия на шум над установените норми;
2. в условия на вибрации над установените норми;
3. под въздействие на химични агенти (химични вещества, съединения или прах) над установените гранични стойности;
4. под въздействие на канцерогени или мутагени във въздуха на работното място;
5. на закрито, когато поддържането на ниски или високи температури е необходимо или неизбежно за извършване на съответния вид работа при измерени параметри на микроклимата извън граничните стойности, съгласно Наредба № РД-07-3 от 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места (ДВ, бр. 63 от 2014 г.);
6. в кесони;
7. на надморска височина над 1500 м.

(2) АLINEя 1 се прилага и по отношение на лицата, които през не по-малко от половината от законоустановеното за тях служебно/работно време изпълняват дейности, свързани с горещо и електролитно поцинковане и галванотехника.

Чл. 45. Безплатна храна за обяд по приложение № 1 и добавка по приложение № 6 се осигурява на лицата, които изпълняват задълженията си в среда на йонизиращи лъчения, както и на тези, които изпълняват задълженията си в среда на електромагнитни лъчения от радиочестотния и микровълновия обхват над установените норми.

Чл. 46. (1) Безплатна храна за обяд по приложение № 1 се осигурява на лицата, които работят:

1. в производството и преноса на електроенергия и топлинна енергия, включително ремонтно обслужване и технологичния транспорт;

2. с течни ракетни горива; токсични химични вещества и прекурсори.

(2) Алинея 1 се прилага и по отношение на пряко заетите в изпитания на взривни материали, боеприпаси и техните елементи.

Чл. 47. (1) Безплатна храна за обяд по приложение № 15 се осигурява на лицата, които работят:

1. в контакт с биологични агенти в клинични лаборатории;

2. в лаборатории по микробиология, вирусология, паразитология;

3. в центрове за трансфузионна хематология и диализни центрове;

4. в контакт с животни, експериментално заразени с биологични агенти.

(2) Алинея 1 се прилага и по отношение на лицата, които обслужват болни от заразни и паразитни болести, включително туберкулоза.

(3) (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) На лицата по ал. 2 се осигурява и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "р" от приложение № 13.

Чл. 48. (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) Безплатна храна за обяд по приложение № 15 и добавка минерална/трапезна вода по т. 2, буква "о" от приложение № 13 се осигуряват на:

1. оперативните екипи, включващи лекари, анестезиолози, акушерки, операционни и анестезиологични сестри, в дните, когато извършват операции, както и санитарите в операционните зали;

2. участващите в екипи по кръводаряване в дните, в които се извършва кръводаряване.

Чл. 48а. (Нов – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) При изпълнението на дейности по чл. 16 – 48, с продължителност над 12 часа (занятия, учения, тренировки, лагери, носене на дежурства и други специфични дейности) на правоимащите лица, при опресняване на запасите се осигурява безплатна храна по приложение № 20.

Чл. 49. (1) Командирът/ръководителят ежегодно назначава комисия със задача да изготви списък на правоимащите по чл. 44, 45, 46, 47 и 48 лица.

(2) В комисията задължително се включват представители на комитетите (групите) по условия на труд и длъжностното лице по здраве и безопасност при работа.

Чл. 50. (1) Списъкът по чл. 49, ал. 1 се изготвя ежегодно на основание протоколи от измервания на факторите на работната среда, издадени от НПЦВЕХ – ВМА (в случаите по чл. 44, ал. 1, т. 1 – 5, чл. 45 и чл. 46, ал. 1, т. 2), и оценката на риска.

(2) Протоколите по ал. 1 са със срок на действие 3 години, като нови се издават при изтичане на срока на действието им; при възникване на обстоятелства, които са от естество да повлияят върху факторите на работната среда и при предприемане на мерки по отстраняване, ограничаване или намаляване на рисковете за живота и здравето.

(3) Списъкът се съгласува с длъжностни лица от направление "Трудова медицина", определени със заповед на началника на ВМА.

Чл. 51. (1) Безплатна храна, добавки към нея и/или ободряващи напитки по чл. 44, 45, 46, 47 и 48 се осигурява/осигуряват въз основа на заповед на командира/ръководителя, с която се обявява списъкът по чл. 49, ал. 1.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава ежегодно до 31 януари.

## **ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА**

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Военно формирование/структура" е:

- Министерството на отбраната;
- структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и организационно-икономически обособените звена в тези структури;
- военните формирования от Българската армия.

2. (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) "Командир/ръководител" е:

- постоянният секретар на отбраната – за Министерството на отбраната;
- ръководителите на структури на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и на организационно-икономически обособените звена в тези структури;
- командирите и началниците на военни формирования от Българската армия;
- командирът/началникът на военното формирование или ръководителят на структурата, където се водят на доволствие – за военнослужещите, които изпълняват военна служба на територията на страната в състава на многонационални формирования или на длъжности в международни организации или в други международни инициативи.

3. "Непосредствена подготовка" е времето, през което се водят занятия по утвърдени разписания.

## **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§ 2. (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г., изм., бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) Тази наредба се издава на основание чл. 224, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 3, чл. 286, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 142, ал. 2, т. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и чл. 59 от Закона за резерва на въоръжените сили на Република България и влиза в сила от датата на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 3. (1) В срок един месец от влизането в сила на наредбата министърът на отбраната издава заповед за обявяване на паричните стойности по приложения № 1 – 17, отнасящи се за времето от влизането ѝ в сила до 31.12.2015 г.

(2) До издаването на заповедта по ал. 1 се прилагат паричните стойности по съответните приложения на МЗ № ОХ-482 от 30.07.2010 г. относно осигуряване на безплатна храна на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия и курсантите от висшите военни училища в мирно време.

---

### **ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА**

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 2015 г. за условията, реда и нормите за осигуряване на безплатна храна и ободоряващи напитки в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия в мирно време (ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.)

§ 18. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник", с изключение на § 2, който влиза в сила от 1 септември 2021 г.

Приложение № 1

### **ТАБЛИЦА**

**на препоръчителния състав на основните хранителни продукти за осигуряване на безплатна храна на един правоимащ**

| № по ред | Наименование на продуктите       | Дневно количество, грам |
|----------|----------------------------------|-------------------------|
| 1.       | Хляб "Добруджа"                  | 700                     |
| 2.       | Брашно "Добруджа"                | 5                       |
| 3.       | Брашно бяло                      | 15                      |
| 4.       | Грис                             | 5                       |
| 5.       | Тестени изделия (без обогатител) | 20                      |
| 6.       | Нишесте                          | 5                       |
| 7.       | Фасул                            | 50                      |
| 8.       | Ориз                             | 20                      |
| 9.       | Мляко прясно (кисело)            | 450                     |
| 10.      | Масло краве                      | 10                      |
| 11.      | Сирене                           | 35                      |
| 12.      | Кашкавал                         | 20                      |
| 13.      | Месо                             | 200                     |
| 14.      | Месо птиче                       | 40                      |
| 15.      | Колбаси трайни                   | 20                      |
| 16.      | Риба                             | 40                      |
| 17.      | Яйца, броя                       | 1                       |
| 18.      | Олио                             | 45                      |
| 19.      | Захар                            | 65                      |
| 20.      | Конфитюр                         | 10                      |
| 21.      | Халва                            | 10                      |
| 22.      | Плодове пресни                   | 450                     |
| 23.      | Зеленчуци пресни                 | 500                     |
| 24.      | Картофи                          | 130                     |
| 25.      | Доматено пюре                    | 3                       |
| 26.      | Червен пипер                     | 1                       |
| 27.      | Чай                              | 0,4                     |
| 28.      | Сол                              | 15                      |
| 29.      | Оцет                             | 8                       |
| 31.      | Есенция                          | 0,03                    |
| 32.      | Чер пипер                        | 0,07                    |

Енергийна стойност: 18,85 Мдж (4502,93 ккал)

Приложение № 2

(Изм. – ДВ, бр. 105 от 2024 г.,

в сила от 13.12.2024 г.)

#### ТАБЛИЦА

**на препоръчителния състав на основните хранителни продукти за осигуряване на безплатна храна на плавателния състав; авиационно-инженерно-техническия състав; парашутистите, гвардейците и дежурните от Националната гвардейска част, курсантите и дежурните във висшите военни училища и обучаемите за придобиване на квалификация "Офицер от резерва"**

| № по ред | Наименование на продуктите       | Дневно<br>количество, грам |
|----------|----------------------------------|----------------------------|
| 1.       | Хляб "Добруджа"                  | 650                        |
| 2.       | Брашно бяло                      | 30                         |
| 3.       | Брашно "Добруджа"                | 5                          |
| 4.       | Грис                             | 5                          |
| 5.       | Тестени изделия (без обогатител) | 20                         |
| 6.       | Нишесте                          | 5                          |
| 7.       | Фасул                            | 50                         |
| 8.       | Ориз                             | 15                         |
| 9.       | Мляко прясно (кисело)            | 450                        |
| 10.      | Масло краве                      | 10                         |
| 11.      | Сирене                           | 35                         |
| 12.      | Кашкавал                         | 20                         |
| 13.      | Месо                             | 240                        |
| 14.      | Месо птиче                       | 40                         |
| 15.      | Колбаси трайни                   | 30                         |
| 16.      | Риба                             | 30                         |
| 17.      | Яйца, броя                       | 1 1/7                      |
| 18.      | Олио                             | 45                         |
| 19.      | Захар                            | 70                         |
| 20.      | Конфитюр                         | 10                         |
| 21.      | Халва                            | 10                         |
| 22.      | Плодове пресни                   | 450                        |
| 23.      | Зеленчуци пресни                 | 500                        |
| 24.      | Картофи                          | 130                        |
| 25.      | Доматено пюре                    | 3                          |
| 26.      | Червен пипер                     | 1                          |
| 27.      | Чай                              | 0,4                        |
| 28.      | Сол                              | 15                         |
| 29.      | Оцет                             | 8                          |
| 30.      | Есенция                          | 0,03                       |
| 31.      | Чер пипер                        | 0,07                       |

Енергийна стойност: 19,09 Мдж (4560,00 ккал)

Приложение № 3

**ТАБЛИЦА**  
**на препоръчителния състав на основните хранителни продукти за осигуряване на**  
**безплатна храна на водолазите**

| № по ред | Наименование на продуктите                                | Дневно количество, грам |
|----------|-----------------------------------------------------------|-------------------------|
| 1.       | Хляб "Добруджа"                                           | 600                     |
| 2.       | Брашно бяло                                               | 30                      |
| 3.       | Грис                                                      | 5                       |
| 4.       | Тестени изделия (без обогатител)                          | 10                      |
| 5.       | Нишесте                                                   | 5                       |
| 6.       | Фасул                                                     | 20                      |
| 7.       | Ориз                                                      | 20                      |
| 8.       | Мляко прясно (кисело)                                     | 500                     |
| 9.       | Масло краве                                               | 10                      |
| 10.      | Сирене                                                    | 40                      |
| 11.      | Кашкавал                                                  | 20                      |
| 12.      | Месо                                                      | 250                     |
| 13.      | Месо птиче                                                | 40                      |
| 14.      | Колбаси трайни                                            | 40                      |
| 15.      | Яйца, броя                                                | 1                       |
| 16.      | Олио                                                      | 40                      |
| 17.      | Захар                                                     | 70                      |
| 18.      | Конфитюр                                                  | 15                      |
| 19.      | Плодове пресни                                            | 500                     |
| 20.      | Нектар                                                    | 100                     |
| 21.      | Зеленчуци пресни                                          | 450                     |
| 22.      | Картофи                                                   | 140                     |
| 23.      | Доматено пюре                                             | 3                       |
| 24.      | Маслини                                                   | 20                      |
| 25.      | Червен пипер                                              | 1                       |
| 26.      | Чай                                                       | 0,5                     |
| 27.      | Кафе                                                      | 1                       |
| 28.      | Сол                                                       | 20                      |
| 29.      | Оцет                                                      | 15                      |
| 30.      | Есенция                                                   | 0,03                    |
| 31.      | Чер пипер                                                 | 0,07                    |
| 32.      | Горчица                                                   | 1                       |
| 33.      | Пектин                                                    | 2                       |
| 34.      | Поливитаминозни препарати в дните на плаване, бр. дражета | 2                       |

Енергийна стойност: 18,56 Мдж (4431,65 ккал)

Приложение № 4

**ТАБЛИЦА**  
**на препоръчителния състав на основните хранителни продукти за осигуряване на**  
**безплатна храна на летателния състав**

| № по ред | Наименование на продуктите                               | Дневно количество, грам |
|----------|----------------------------------------------------------|-------------------------|
| 1.       | Хляб "Добруджа"                                          | 400                     |
| 2.       | Брашно бяло                                              | 50                      |
| 3.       | Фасул                                                    | 10                      |
| 4.       | Ориз                                                     | 10                      |
| 5.       | Мляко прясно (кисело)                                    | 600                     |
| 6.       | Масло краве                                              | 10                      |
| 7.       | Сирене                                                   | 35                      |
| 8.       | Кашкавал                                                 | 25                      |
| 9.       | Месо                                                     | 120                     |
| 10.      | Месо телешко                                             | 160                     |
| 11.      | Месо птиче                                               | 40                      |
| 12.      | Колбаси трайни                                           | 20                      |
| 13.      | Риба                                                     | 20                      |
| 14.      | Яйца, броя                                               | 1                       |
| 15.      | Олио                                                     | 30                      |
| 16.      | Захар                                                    | 60                      |
| 17.      | Конфитюр                                                 | 10                      |
| 18.      | Плодове пресни                                           | 500                     |
| 19.      | Нектар                                                   | 100                     |
| 20.      | Зеленчуци пресни                                         | 500                     |
| 21.      | Картофи                                                  | 120                     |
| 22.      | Доматено пюре                                            | 2                       |
| 23.      | Червен пипер                                             | 0,5                     |
| 24.      | Чай                                                      | 0,5                     |
| 25.      | Кафе                                                     | 2                       |
| 26.      | Сол                                                      | 15                      |
| 27.      | Оцет                                                     | 7                       |
| 28.      | Есенция                                                  | 0,03                    |
| 29.      | Чер пипер                                                | 0,1                     |
| 30.      | Поливитаминозни препарати в дните на полети, бр. дражета | 2                       |

Енергийна стойност: 15,37 Мдж (3670,35 ккал)

Приложение № 5

### Суша храна

Препоръчителен, състав:

Хляб – 700 гр, или сухар – 450 гр; месна консерва – 420 гр (3 бр. 140 гр.),  
или готови месо-растителни и рибни консерви; млечни продукти – 50 гр; плодове

и/или зеленчуци – 200 гр;

Енергийна стойност: 12,46 Мдж (2976,31 ккал)

Приложение № 6

**Добавка за работа при специфични условия и рискове  
за живота и здравето**

Препоръчителен състав:

Мляко – 500 гр; млечни продукти – 50 гр; плодове и/или зеленчуци – 200 гр,  
захарни изделия – 30 гр.

Енергийна стойност: 1,41 Мдж (815,9 ккал)

Приложение № 7

**Добавка при утежнен енергоразход**

Препоръчителен състав:

Хляб – 100 гр, месни продукти и полуфабрикати – 30 гр, млечни продукти – 30 гр.

Енергийна стойност: 1,94 Мдж (463,38 ккал)

Приложение № 8

**Добавка при занятия, учения, тренировки и лагери**

Препоръчителен състав:

Хляб – 200 гр, месо – 80 гр, или месни продукти и полуфабрикати – 50 гр,  
захарни изделия – 30 гр.

Енергийна стойност: 4,34 Мдж (1047 ккал)

Приложение № 9

**Добавка при работа в подземни обекти**

Препоръчителен състав:

Хляб – 100 гр, месни продукти и полуфабрикати – 30 гр, мляко – 0,500 л,  
млечни продукти – 30 гр.

Енергийна стойност: 3,20 Мдж (764,35 ккал)

### **Добавка при плаване и щормова готовност**

Препоръчителен състав:

Хляб – 200 гр, месни продукти и полуфабрикати – 30 гр, млечни продукти – 50 гр, захарни изделия – 40 гр, 1 пакетче чай и 20 гр захар.

Енергийна стойност: 4,21 Мдж (1004,85 ккал)

Приложение № 11

### **Добавка при водолазни спускания**

Препоръчителен състав:

Шоколад – 100 гр, месни продукти и полуфабрикати – 50 гр, млечни продукти – 50 гр.

Енергийна стойност: 4,21 Мдж (1004,85 ккал)

Приложение № 12

### **Ободряващи напитки**

Препоръчителен състав:

Кафе – 6 гр, захар – 10 гр, или 1 пакетче чай и захар – 20 гр, чаша – 1 бр. и 1 бр. бъркалка.

Приложение № 13

(Доп. - ДВ, бр. 3 от 2016 г.,  
в сила от 12.01.2016 г.,  
изм., бр. 85 от 2018 г.,  
в сила от 16.10.2018 г.,  
доп., бр. 40 от 2020 г.,  
в сила от 5.05.2020 г.,  
бр. 83 от 2021 г.,  
в сила от 5.10.2021 г.,  
изм. и доп., бр. 105 от 2024 г.,  
в сила от 13.12.2024 г.)

### **Добавка минерална/трапезна вода\***

1. На участващите в занятия, учения, тренировки и лагери с продължителност

над 12 часа за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 3 л.

2. За периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 3 л, при изпълнение на следните дейности с продължителност над 4 часа:

а) на екипажите на кораби в дните на плаване, при участие в ремонта на кораба извън пункта за постоянно базиране или на щормова готовност;

б) на участващите в извличане и транспортиране на техника след приключване на занятия, учения, тренировки, лагери и дейности по чл. 38;

в) на лицата, определени да участват в операции, мисии, занятия, учения, тренировки и лагери извън територията на страната, за времето на провеждане на непосредствената им подготовка;

г) на лицата по чл. 20, ал. 1 за периода на подготовка за товарене и транспортиране извън територията на страната до района на операцията, мисията, занятието, учението, тренировката и лагера;

д) на лицата, завърнали се от участие в операции, мисии, занятия, учения, тренировки и лагери извън територията на страната, за времето на провеждане на медицински прегледи;

е) на изпълняващите задачи по транспортиране на въоръжение, техника и други материални средства, както и по придружаване и охраняване на ешелони;

ж) на личния състав от НГЧ, участващ в протоколно-представителни мероприятия и в занятия от седмичното разписание, провеждани извън района на военното формирование;

з) на участващите в шампионати, спортни състезания и спартакиади;

и) на участващите в дейности по осигуряване на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при бедствия;

й) (изм. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) на летателния състав в дните на изпълнение на полети и на участващите в осигуряването на полети;

к) (изм. – ДВ, бр. 85 от 2018 г., в сила от 16.10.2018 г.) на парашутистите в дните на скокове;

л) на курсантите от ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" в дните на провеждане на водолазна подготовка;

м) на курсантите-пилоти в дните на изпълнение на полети;

н) (нова – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) на изпълняващите задачи по подпомагане осъществяването на охраната на държавната граница;

о) (нова – ДВ, бр. 3 от 2016 г., в сила от 12.01.2016 г.) на оперативните екипи, включващи лекари, анестезиолози, акушерки, операционни и

анестезиологични сестри, в дните, когато извършват операции, както и на санитарите в операционните зали и на участващите в екипи по кръводаряване в дните, в които се извършва кръводаряване;

п) (нова – ДВ, бр. 40 от 2020 г., в сила от 5.05.2020 г.) и на лицата, поставени под карантина;

р) (нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) на лицата, които обслужват болни от заразни и паразитни болести, включително туберкулоза.

3. (Доп. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) На водолазите и участващите в осигуряването на водолазните спускания в дните на водолазни спускания за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 3 л.

4. На участващите в тренировки и провеждане на представителни строеви мероприятия (парад, заря, поднасяне на венци и други почести) с продължителност от 4 до 8 часа за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 0,500 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 1,5 л.

5. На военнослужещите от Националната гвардейска част, носещи 12-часови почетни караули пред президентството, за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 3 л.

6. (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) На участващите в дейности по осигуряване на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при бедствия с продължителност повече от 8 часа за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 3 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 4,5 л.

7. На лицата по чл. 38, изпълняващи задачи в райони със засегнати водоизточници на питейна вода от 2 до 4 часа, за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 3 л; при продължителност от 4 до 8 часа за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 3 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 6 л.

8. На служителите от служба "Военна полиция", които изпълняват функции по чл. 2 от Закона за военната полиция, във връзка с посочените в глава трета от наредбата дейности с продължителност над 8 часа за периода от 1 октомври до 30 април се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода, а за периода от 1 май до 30 септември – 3 л.

9. На личния състав, участващ в приготвянето на храна (готвачи и кухненски персонал по време на смяна), се осигурява 1,5 л минерална/трапезна вода.

10. (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) На лицата, носещи дежурства в райони без водоснабдяване, с нарушено водоснабдяване или захранвани от водоизточници, несъответстващи на изискванията на Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, удостоверено от

оторизиран орган, се осигурява минерална/трапезна вода, както следва:

- за дежурства с продължителност от 8 до 12 часа в денонощие: за периода от 1 януари до 31 декември – по 1,5 л минерална/трапезна вода на лице;
- за дежурство с продължителност 24 часа в денонощие: за периода от 1 октомври до 30 април – по 1,5 л минерална/трапезна вода на лице, а за периода от 1 май до 30 септември – по 3 л минерална/трапезна вода на лице.

11. (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) На лицата от състава на декларираните военни формирования за участие в операции/мисии на НАТО и/или Европейския съюз, при активиране, се осигурява минерална/трапезна вода, както следва:

- за периода от 1 октомври до 30 април – по 1,5 л минерална/трапезна вода на лице на ден;
- за периода от 1 май до 30 септември – по 3 л минерална/трапезна вода на лице на ден.

12. (Нова – ДВ, бр. 83 от 2021 г., в сила от 5.10.2021 г.) На лицата, участващи в операции и/или задачи на територията на страната, разпоредени със заповед на министъра на отбраната, за времето на изпълнение на операцията и/или задачата се осигурява минерална/трапезна вода, както следва:

- за периода от 1 октомври до 30 април – по 1,5 л минерална/трапезна вода на лице на ден;
- за периода от 1 май до 30 септември – по 3 л минерална/трапезна вода на лице на ден.

13. (Нова – ДВ, бр. 105 от 2024 г., в сила от 13.12.2024 г.) При създаване на запас "Суша храна" по приложение № 5 на всеки военнослужещ от екипажа на кораба се осигурява и добавка минерална/трапезна вода по 1,5 л.

---

\* Добавката се осигурява в бутилки за индивидуална употреба или чрез полагащите се средства за подвоз на питейна вода по преценка на командирите/ръководителите.  
Приложение № 14

### **Добавка при тържествени мероприятия**

Месо – 100 гр, или месни продукти/полуфабрикати – 30 гр, млечни продукти – 50 гр, плодове и/или зеленчуци – 200 гр, минерална/трапезна вода – 0,500 л, или 1 брой безалкохолна напитка 0,250 л.

Енергийна стойност: 2,79 Мдж (667 ккал)  
Приложение № 15

### **Таблица на препоръчителния състав на основните хранителни продукти за осигуряване на безплатна храна по чл. 48 и 49**

| № по ред | Наименование на продуктите | Дневно количество, грам |
|----------|----------------------------|-------------------------|
| 1.       | хляб "Добруджа"            | 150                     |
| 2.       | ориз                       | 20                      |
| 3.       | месо птиче                 | 150                     |
| 4.       | месо телешко               | 40                      |
| 5.       | яйца, броя                 | 1                       |
| 6.       | кисело мляко – краве       | 150                     |
| 7.       | олио                       | 10                      |
| 8.       | масло краве                | 10                      |
| 9.       | плодове пресни             | 200                     |
| 10.      | зеленчуци                  | 300                     |
| 11.      | картофи                    | 100                     |

Енергийна стойност: 5,58 Мдж (1249 ккал)  
Приложение № 16

**Таблица на препоръчителния състав на аварийния запас за летателния състав**

| № по ред | Наименование на продуктите            | Дневно количество, грам |
|----------|---------------------------------------|-------------------------|
| 1.       | Сухар (2 x 200 г)                     | 400                     |
| 2.       | Месна консерва (3 x 140 г)            | 420                     |
| 3.       | Шоколад (2 x 100 г)                   | 200                     |
| 4.       | Захар на бучки (3 x 50 г)             | 150                     |
| 5.       | Сол (1 x 50 г)                        | 50                      |
| 6.       | Чай в пакетчета, броя                 | 10                      |
| 7.       | Ветроупорен кибрит, броя              | 1                       |
| 8.       | Спиртник, броя                        | 1                       |
| 9.       | Сух спирт – блокчета, броя            | 2                       |
| 10.      | Таблетки за дезинфекция на вода, броя | 4                       |
| 11.      | Отварачки за консерви, броя           | 1                       |
| 12.      | Салфетки, броя                        | 4                       |
| 13.      | Лъжица пластмасова, броя              | 1                       |

Енергийна стойност: 18,90 Мдж (4516,01 ккал)  
Приложение № 17  
(Доп. – ДВ, бр. 105 от 2024 г.,  
в сила от 13.12.2024 г.)

## Посуда за еднократна употреба

Препоръчителен състав:

Чинии или кутии (контейнери), вилици, лъжици, ножове, чаши, бъркалки, салфетки, пликосе и/или картонени кутии за поставяне на храната, чували за отпадъци и покривки за еднократна употреба.

Приложение № 18

**ТАБЛИЦА**  
**за енергийните и веществените нормативи за балансирано хранене за един**  
**храноден**

| Химически<br>състав                                                                                                          | Енергийн<br>и<br>потребнос<br>ти                 |                                                      | Белтъци, грам                      |                       | Мазнини, грам                      |                            |                    | Въглехидрати,<br>грам              |                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------|------------------------------------|----------------------------|--------------------|------------------------------------|------------------------------|
|                                                                                                                              | кка<br>л                                         | кДж                                                  | общ<br>о                           | животинск<br>и        | общ<br>о                           | расти<br>т.                | животинск<br>и     | общ<br>о                           | захарид<br>и                 |
| При учебно-<br>бойната<br>дейност                                                                                            | 350<br>0 –<br>390<br>0                           | 14.6<br>4 –<br>16.3<br>2                             | 125<br>–<br>135                    | 68 – 75               | 120<br>–<br>135                    | 60 –<br>67                 | 24 – 27            | 460<br>–<br>500                    | 115 –<br>125                 |
| При полеви<br>занятия                                                                                                        | 420<br>0 –<br>460<br>0                           | 17.5<br>7 –<br>19.2<br>5                             | 155<br>–<br>170                    | 87 – 95               | 160<br>–<br>175                    | 80 –<br>87                 | 32 – 35            | 510<br>–<br>560                    | 128 –<br>140                 |
| При лагерни<br>условия:<br>– 1 май до<br>30<br>септември<br>– 1<br>октомври до<br>30 април                                   | 300<br>0 –<br>330<br>0<br>420<br>0 –<br>460<br>0 | 12.5<br>5 –<br>13.8<br>1<br>17.5<br>7 –<br>19.2<br>5 | 105<br>–<br>115<br>155<br>–<br>170 | 60 – 65<br>87 – 95    | 105<br>–<br>112<br>160<br>–<br>175 | 52 –<br>58<br>79 –<br>87   | 21 – 23<br>32 – 35 | 390<br>–<br>430<br>510<br>–<br>560 | 98 – 108<br>128 –<br>140     |
| При<br>извършване<br>на пеши<br>преходи на<br>местността:<br>– 1 май до<br>30<br>септември<br>– 1<br>октомври до<br>30 април | 600<br>0 –<br>660<br>0<br>420<br>0 –<br>462<br>0 | 25.1<br>0 –<br>27.6<br>1<br>17.5<br>7 –<br>19.3<br>3 | 220<br>–<br>242<br>160<br>–<br>180 | 123 – 135<br>90 – 100 | 235<br>–<br>258<br>165<br>–<br>180 | 117 –<br>129<br>83 –<br>90 | 47 – 52<br>83 – 96 | 710<br>–<br>782<br>490<br>–<br>540 | 178 –<br>195<br>123 –<br>135 |

|                                   |                        |                          |                 |         |                 |            |         |                 |              |
|-----------------------------------|------------------------|--------------------------|-----------------|---------|-----------------|------------|---------|-----------------|--------------|
| За пилоти в<br>дните на<br>полети | 350<br>0 –<br>360<br>0 | 14.6<br>4 –<br>15.0<br>6 | 135<br>–<br>140 | 80 – 85 | 130<br>–<br>135 | 65 –<br>68 | 26 – 27 | 425<br>–<br>435 | 106 –<br>109 |
|-----------------------------------|------------------------|--------------------------|-----------------|---------|-----------------|------------|---------|-----------------|--------------|

Приложение № 19

**ТАБЛИЦА**  
**за основния химически състав и енергийната стойност\* на 100 грама бруто тегло**  
**на следните хранителни продукти**

| №<br>по<br>ред | Наименование на<br>хранителните продукти | Белтъци,<br>грама | Мазнини,<br>грама | Въглехидрати<br>,<br>грама | Енергийна<br>стойност |      |
|----------------|------------------------------------------|-------------------|-------------------|----------------------------|-----------------------|------|
|                |                                          |                   |                   |                            | кДж                   | ккал |
| 1.             | Хляб "Добруджа"                          | 7.1               | 1.1               | 51.4                       | 1046                  | 250  |
| 2.             | Хляб "Стара Загора"                      | 7.3               | 0.8               | 52.6                       | 1059                  | 253  |
| 3.             | Хляб типов                               | 8.0               | 1.7               | 46.6                       | 1004                  | 240  |
| 4.             | Брашно бяло тип 500                      | 10.6              | 1.1               | 73.7                       | 1489                  | 356  |
| 5.             | Брашно "Д-жа" тип 700                    | 10.6              | 1.4               | 73.0                       | 1489                  | 356  |
| 6.             | Брашно типово тип 1150                   | 11.1              | 1.5               | 71.5                       | 1477                  | 353  |
| 7.             | Сухар галета                             | 12.0              | 5.7               | 74.2                       | 1699                  | 406  |
| 8.             | Сухар хлебен                             | 12.0              | 5.7               | 74.2                       | 1699                  | 406  |
| 9.             | Грис                                     | 10.3              | 0.8               | 74.5                       | 1485                  | 355  |
| 10.            | Тестени изделия без обогатител           | 10.8              | 1.1               | 75.0                       | 1515                  | 362  |
| 11.            | Тестени изделия с яйца                   | 12.6              | 3.2               | 71.0                       | 1561                  | 373  |
| 12.            | Нишесте                                  | 0.4               | 0.1               | 86.6                       | 1498                  | 358  |
| 13.            | Кори точени обикн.                       | 9.3               | 1.0               | 64.7                       | 1310                  | 313  |
| 14.            | Бисквити обикновени                      | 8.0               | 8.0               | 77.8                       | 1782                  | 426  |
| 15.            | Бисквити чаени                           | 7.0               | 17.0              | 69.6                       | 1975                  | 472  |
| 16.            | Фасул                                    | 23.3              | 1.5               | 55.5                       | 1410                  | 337  |
| 17.            | Ориз                                     | 7.4               | 2.2               | 75.4                       | 1506                  | 360  |
| 18.            | Мляко краве прясно пастеризирано         | 3.1               | 3.2               | 4.7                        | 259                   | 62   |
| 19.            | Мляко краве кисело с 3.2 % масленост     | 3.3               | 3.2               | 4.7                        | 264                   | 63   |
| 20.            | Мляко сухо пълномаслено                  | 26.0              | 25.0              | 38.0                       | 2071                  | 495  |
| 21.            | Масло прясно (краве, биволско, овче)     | 0.6               | 81.6              | 0.7                        | 3197                  | 764  |
| 22.            | Сирене овче                              | 17.1              | 27.0              | 1.1                        | 1364                  | 326  |
| 23.            | Сирене краве                             | 16.9              | 24.7              | 1.4                        | 1276                  | 305  |
| 24.            | Сирене бяло смес овче и краве 1:1        | 17.0              | 25.8              | 1.3                        | 1318                  | 315  |

|     |                                  |      |      |      |      |     |
|-----|----------------------------------|------|------|------|------|-----|
| 25. | Кашкавал "Балкански"             | 24.4 | 30.9 | 2.0  | 1657 | 396 |
| 26. | Кашкавал "Витоша"                | 25.8 | 29.6 | 1.6  | 1619 | 387 |
| 27. | Извара пълномаслена              | 13.2 | 20.0 | 2.4  | 1046 | 250 |
| 28. | Сирене топено пушено             | 19.5 | 23.6 | 1.6  | 1280 | 306 |
| 29. | Месо свинско                     | 11.0 | 23.3 | 0    | 1251 | 299 |
| 30. | Месо телешко                     | 14.8 | 7.0  | 0    | 527  | 126 |
| 31. | Месо говеждо                     | 13.9 | 16.7 | 0    | 887  | 212 |
| 32. | Месо агнешко                     | 18.1 | 8.8  | 0    | 653  | 156 |
| 33. | Месо овче                        | 12.5 | 20.6 | 0    | 1017 | 243 |
| 34. | Месо шилешко                     | 13.1 | 14.6 | 0    | 791  | 189 |
| 35. | Месо птиче                       | 15.6 | 2.8  | 0    | 377  | 90  |
| 36. | Колбаси трайни                   | 19.9 | 35.6 | 0    | 1728 | 413 |
| 37. | Колбаси малотрайни               | 16.6 | 23.2 | 0    | 1188 | 284 |
| 38. | Кренвирши                        | 13.5 | 20.1 | 0    | 1012 | 242 |
| 39. | Луканка                          | 25.6 | 39.7 | 0    | 1983 | 474 |
| 40. | Сланина солена                   | 2.0  | 91.0 | 0    | 1573 | 854 |
| 41. | Субпродукти, средно              | 15.9 | 6.6  | 0.7  | 540  | 129 |
| 42. | Риба, средно                     | 12.9 | 3.2  | 0    | 347  | 83  |
| 43. | Риба консерва, средно            | 16.6 | 23.2 | 0    | 1088 | 284 |
| 44. | Яйца (1 брой – 57 г)             | 7.0  | 7.2  | 0.3  | 416  | 97  |
| 45. | Олио                             | 0    | 99.9 | 0    | 3887 | 929 |
| 46. | Свинска мас                      | 0.1  | 99.7 | 0    | 3879 | 927 |
| 47. | Захар                            | 0    | 0    | 99.9 | 1715 | 410 |
| 48. | Мед пчелен                       | 0.4  | 0    | 78.3 | 1351 | 323 |
| 49. | Какао на прах                    | 20.1 | 18.6 | 43.6 | 1812 | 433 |
| 50. | Халва таханова-<br>слънчогледова | 12.0 | 32.0 | 47.5 | 2268 | 542 |
| 51. | Шоколад фин млечен               | 7.7  | 32.8 | 54.1 | 2335 | 558 |
| 52. | Шоколад натурален                | 5.1  | 33.1 | 57.8 | 2368 | 566 |
| 53. | Сиропи средно                    | 0    | 0    | 49.9 | 858  | 205 |
| 54. | Конфитюр средно                  | 0.4  | 0    | 70.0 | 1209 | 289 |
| 55. | Мармалад средно                  | 0.7  | 0    | 67.8 | 1176 | 281 |
| 56. | Ябълки                           | 0.3  | 0.2  | 12.9 | 234  | 56  |
| 57. | Грозде десертно                  | 0.4  | 0.1  | 14.6 | 259  | 62  |
| 58. | Дини                             | 0.2  | 0    | 3.1  | 58   | 14  |
| 59. | Череша                           | 0.7  | 0.3  | 11.5 | 222  | 53  |
| 60. | Праскови                         | 0.5  | 0.1  | 10.2 | 188  | 45  |
| 61. | Ягоди                            | 0.8  | 0.5  | 5.8  | 134  | 32  |
| 62. | Сливи сини                       | 0.7  | 0.2  | 16.8 | 310  | 74  |
| 63. | Круши                            | 0.3  | 0.3  | 12.7 | 234  | 56  |
| 64. | Вишни                            | 1.0  | 0.3  | 11.2 | 222  | 53  |
| 65. | Кайсии                           | 0.6  | 0.2  | 10.0 | 188  | 45  |
| 66. | Пъпеши                           | 0.4  | 0.1  | 3.2  | 67   | 16  |
| 67. | Лимони                           | 0.4  | 0.3  | 3.6  | 79   | 19  |
| 68. | Портокали                        | 0.7  | 0.1  | 7.9  | 155  | 37  |
| 69. | Банани                           | 0.7  | 0.1  | 12.6 | 230  | 55  |
| 70. | Тиква                            | 0.5  | 0.2  | 5.5  | 109  | 26  |
| 71. | Бадеми                           | 15.0 | 57.0 | 16.4 | 2757 | 659 |

|      |                             |      |      |      |      |     |
|------|-----------------------------|------|------|------|------|-----|
| 72.  | Орехи                       | 14.8 | 64.0 | 13.7 | 2959 | 712 |
| 73.  | Маслини                     | 0.9  | 8.6  | 1.8  | 381  | 91  |
| 74.  | Сушени ябълки               | 1.4  | 1.6  | 70.2 | 1289 | 308 |
| 75.  | Сушени сливи                | 2.0  | 0.5  | 59.9 | 1079 | 258 |
| 76.  | Компот от праскови          | 0.2  | 0.1  | 25.3 | 439  | 105 |
| 77.  | Компот от дюли              | 0.2  | 0.2  | 26.6 | 469  | 112 |
| 78.  | Компот от череши            | 0.4  | 0.2  | 21.6 | 385  | 92  |
| 79.  | Компот от ягоди             | 0.6  | 0.2  | 20.3 | 368  | 88  |
| 80.  | Компот от малини            | 0.7  | 0.2  | 24.8 | 444  | 106 |
| 81.  | Компот от круши             | 0.4  | 0.1  | 25.2 | 444  | 106 |
| 82.  | Компот от кайсии            | 0.4  | 0.1  | 25.3 | 444  | 106 |
| 83.  | Компот от сливи             | 0.4  | 0.1  | 24.1 | 422  | 101 |
| 84.  | Конфитюр от праскови        | 0.4  | 0    | 72.2 | 1247 | 298 |
| 85.  | Конфитюр от дюли            | 0.2  | 0    | 70.5 | 1213 | 290 |
| 86.  | Конфитюр от малини          | 0.7  | 0    | 72.8 | 1259 | 301 |
| 87.  | Конфитюр от кайсии          | 0.4  | 0    | 68.9 | 1188 | 284 |
| 88.  | Конфитюр от череши          | 0.2  | 0    | 69.3 | 1192 | 285 |
| 89.  | Лук сух                     | 1.4  | 0.3  | 8.8  | 188  | 45  |
| 90.  | Домати червени              | 0.9  | 0.2  | 3.5  | 84   | 20  |
| 91.  | Пиперки зелени              | 0.8  | 0.2  | 3.7  | 88   | 21  |
| 92.  | Краставици                  | 0.5  | 0.2  | 1.8  | 46   | 11  |
| 93.  | Зеле бяло                   | 1.2  | 0.2  | 3.8  | 92   | 22  |
| 94.  | Марули                      | 1.2  | 0.2  | 1.7  | 121  | 29  |
| 95.  | Моркови                     | 0.6  | 0.2  | 6.4  | 130  | 31  |
| 96.  | Спанак                      | 2.4  | 0.3  | 2.4  | 92   | 22  |
| 97.  | Зелен фасул                 | 2.0  | 0.3  | 4.8  | 130  | 31  |
| 98.  | Чесън                       | 4.9  | 0.1  | 22.7 | 477  | 114 |
| 99.  | Магданоз                    | 2.9  | 0.6  | 4.8  | 155  | 37  |
| 100. | Репички червени             | 0.6  | 0.1  | 2.1  | 50   | 12  |
| 101. | Лук зелен                   | 1.3  | 0.1  | 3.1  | 79   | 19  |
| 102. | Лук стар                    | 1.4  | 0.3  | 8.8  | 188  | 45  |
| 103. | Лук праз                    | 1.5  | 0.2  | 4.4  | 109  | 26  |
| 104. | Тиквички                    | 0.5  | 0    | 3.0  | 58   | 14  |
| 105. | Сини патладжани             | 1.3  | 0.2  | 3.8  | 96   | 23  |
| 106. | Грах зелен консервиран      | 3.5  | 0.4  | 9.1  | 230  | 55  |
| 107. | Фасул зелен консервиран     | 1.1  | 0.2  | 3.5  | 88   | 21  |
| 108. | Домати червени консервирани | 0.6  | 0.2  | 3.8  | 84   | 20  |
| 109. | Гювеч зарзават              | 0.9  | 0.4  | 3.5  | 92   | 22  |
| 110. | Бамя консервирана           | 1.7  | 1.7  | 3.1  | 146  | 35  |
| 111. | Паприкаш консервиран        | 1.0  | 0.2  | 3.4  | 84   | 20  |
| 112. | Лютеница                    | 3.6  | 10.0 | 10.2 | 628  | 150 |
| 113. | Кисело зеле                 | 1.5  | 0.3  | 4.0  | 105  | 25  |
| 114. | Туршия                      | 0.7  | 0.1  | 2.4  | 58   | 14  |
| 115. | Картофи пролетни            | 1.7  | 0.1  | 15.2 | 293  | 70  |
| 116. | Картофи летни               | 1.9  | 0.1  | 15.4 | 301  | 72  |
| 117. | Картофи есенни              | 1.9  | 0.1  | 15.4 | 301  | 72  |

|      |                              |       |       |       |      |     |
|------|------------------------------|-------|-------|-------|------|-----|
| 118. | Картофи лагеровани           | 1.6   | 0.1   | 12.5  | 247  | 59  |
| 119. | Картофи сушени               | 6.6   | 0.3   | 75.6  | 1422 | 340 |
| 120. | Доматено пюре                | 4.1   | 0.5   | 14.3  | 335  | 80  |
| 121. | Червен пипер млян            | 12.0  | 10.4  | 45.6  | 1393 | 333 |
| 122. | Русенско варено              | 11.7  | 41.4  | 0     | 1812 | 433 |
| 123. | Свинско в собствен сос       | 12.2  | 17.8  | 0     | 904  | 216 |
| 124. | Свинско – винен кебап        | 13.6  | 25.4  | 0.3   | 1226 | 293 |
| 125. | Сарми със зеле – св. месо    | 9.5   | 12.5  | 6.8   | 766  | 183 |
| 126. | Телешко месо с грах          | 6.4   | 11.2  | 8.6   | 703  | 168 |
| 127. | Телешко месо със зелен фасул | 5.4   | 11.5  | 2.7   | 586  | 140 |
| 128. | Гулаш от телешко месо        | 24.1  | 10.4  | 0     | 820  | 196 |
| 129. | Пиперки пълнени с месо       | 6.1   | 11.7  | 3.5   | 619  | 148 |
| 130. | Месна консерва – средно      | 14.63 | 24.93 | 0     | 1221 | 291 |
| 131. | Зеленчуци пресни средно      | 1.19  | 0.24  | 3.6   | 91   | 22  |
| 132. | Плодове пресни – средно      | 0.3   | 0.14  | 10.2  | 186  | 44  |
| 133. | Компот – средно              | 0.41  | 0.15  | 23.94 | 424  | 101 |
| 134. | Кифла със сирене             | 21.3  | 11.8  | 43.2  | 1566 | 374 |
| 135. | Кифла с мармалад             | 6.3   | 7.1   | 56.6  | 1335 | 324 |
| 136. | Кифла козуначена             | 8     | 12.5  | 52.6  | 1536 | 367 |
| 137. | Геврек яйчен                 | 8.4   | 8.3   | 57.8  | 1459 | 349 |
| 138. | Пасти                        | 4.5   | 8.3   | 57.8  | 1587 | 379 |
| 139. | Сладолед                     | 2.3   | 4.5   | 22.6  | 602  | 144 |
| 140. | Кифла обикновена             | 7.7   | 8.9   | 56.6  | 1449 | 346 |
| 141. | Баница                       | 7.1   | 17.4  | 46.2  | 1591 | 380 |
| 142. | Леща                         | 23    | 1     | 57.9  | 1427 | 341 |
| 143. | Фъстъци                      | 18    | 32.1  | 13.1  | 1783 | 426 |
| 144. | Понички                      | 5.8   | 18    | 48.9  | 1639 | 392 |
| 145. | Боза                         | 0.6   | 0.35  | 16    | 298  | 71  |
| 146. | Безалкохолни напитки         | 0     | 0     | 9.8   | 168  | 40  |
| 147. | Вафли                        | 5.4   | 12    | 64.7  | 1669 | 399 |
| 148. | Ябълков сок                  | 0.1   | 0     | 11.5  | 199  | 48  |
| 149. | Козунак                      | 0.8   | 10    | 53.2  | 1315 | 314 |
| 150. | Реване                       | 3.43  | 7.2   | 18.1  | 862  | 206 |

\* Енергийната стойност на хранителните продукти се определя, като сумата от количествата на белтъците и въглехидратите се умножава по 4.1 ккал и се прибавя към произведението от количеството на мазнините, умножено по 9.3

ккал.

1 ккал = 4.184 кДж.

Примерно изчисляване: Търсим енергийна стойност на 45 гр сирене "Краве".

1. За да намерим енергийната стойност на 100 гр от този продукт съгласно приложението, знаем, че  $[(16,9 + 1,4) \times 4,1 + (24,7 \times 9,3)] = 75,03 + 229,71 = 304,79$  (305) ккал.

2. Оттук търсим енергийната стойност на 45 гр сирене "Краве".

В 100 гр – 305 ккал, в 45 гр – х?;  $45 \times 305 : 100 = 13\,729 : 100 = 137$  ккал.

Приложение № 20

към чл. 19, ал. 3 и чл. 48а

(Ново – ДВ, бр. 83 от 2021 г.,

в сила от 5.10.2021 г.)

Препоръчителен състав на индивидуалните пакети за храна (за едно лице, за един храноден – закуска, обяд и вечеря)

Препоръчителен състав:

Сухар вакуумиран; вакуумирани, лиофилизирани и/или консервирани месни, месорастителни, рибни и/или растителни ястия; вакуумирани, лиофилизирани и/или консервирани плодове и зеленчуци, плодови и зеленчукови продукти и др.; вакуумирани и/или лиофилизирани млечни продукти; кафе, чай, захар, сол, сосове, подправки, дъвки и разтворими напитки в индивидуални и/или вакуумирани опаковки; вакуумирани ядки, сладкарски изделия, мултивитамины; средства за затопляне на храна.

Посуда за еднократна употреба (чаши, чинии, лъжици, вилици, ножове, салфетки (сухи и мокри), клечки за зъби, плик за битови отпадъци и др.).

Енергийна стойност: 17,57 – 19,25 Мдж (4200 – 4600 ккал).

*Забележки:*

1. Индивидуалният хранителен пакет осигурява храненето на един правоимащ за един храноден.

2. Индивидуалните хранителни пакети се планират и осигуряват в съответствие с индивидуалните особености на правоимащия състав и могат да съдържат различни менюта: вегетарианско меню, меню с телешко месо и/или риба, меню със свинско месо и/или риба, както и други менюта, съответстващи на енергийната стойност.

3. Индивидуалните хранителни пакети се комплектуват, заделят, използват и опресняват в срокове и по ред, указани от началника на отбраната.